

Engerdal kommune

Saksmappe: 2018/1442-
11051/2018
Saksbehandler: Katrine Kleiven

Saksframlegg

Høringsuttalelse - ny fjellov

Saksgang:

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
19/39	Formannskapet	06.02.2019
19/9	Kommunestyret	13.02.2019

Saksdokumenter vedlagt:

- 1 Høringssvar fra Engerdal kommune på NOU 2018:11 Ny fjellov

Øvrige saksdokumenter:

1. Høringsbrev - NOU 2018:11 Ny fjellov, datert 28.08. 2018
2. Høring - NOU Noregs offentlege utgreiingar 2018:11 – Ny fjellov. Innstilling frå utval oppnemnt ved kongeleg resolusjon 4. mars 2016. Gitt til Landbruks- og matdepartementet 22.06.2018.
3. Utkast til høringsuttalelse om ny fjellov - USS
4. Halvor Hansson - Ny fjellov, høring av lovutvalgets utkast (NOU 2018:11 Ny fjellov). Nydyrking
5. Fjellstyrene og statsallmenningsforvaltningen - introduksjon
6. Fjellova
7. Statsallmenningslova

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Engerdal kommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov:
-Høringssvar fra Engerdal kommune på NOU 2018:11 Ny fjellov.

Behandling i Formannskapet-06.02.2019

Samlingslista fremmet slikt endringsforslag;

Endringsforslag:

Side 11 i forslag til høringsuttalelse, under 6.6 Til punkt 8.3.4 – Fjellkassa

Følgende formulering utgår:

«Engerdal Kommune støtter flertallet»

Ny formulering:

«Engerdal Kommune mener imidlertid, på samme måte som for formålsbestemmelsen, at det i lovens ordlyd bør fremgå at formålet er å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygdene. I kommentaren til formålsparagrafen fremgår at ny ordlyd er ment å være en videreføring av dagens fjellov § 11. Likevel er ordlyden endret når det gjelder bruken av overskuddet. Engerdal Kommune foreslår derfor at forslag til ny lovbestemmelse eksempelvis endres slik (Engerdal Kommune sitt forslag til endringer med uthevet skrift):

§3-7 Fjellkasse

*Kvart fjellstyre skal ha ei fjellkasse. Inntekter til fjellstyret går inn i fjellkassa. Fjellstyret disponerer midlar i fjellkassa til bruk til eiga drift og tiltak i allmenningen. Derneft kan fjellstyret tildele midlar til bruksrettshavarar, utøvarar av samisk reindrift, og til innanbyggsdbuande for jakt og fiske. Slike midlar skal først tildelast tiltak innanfor allmenningen. **Er overskotet større enn det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midlar til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk.***

Fjellstyret skal kunngjere at det kan søkast om midlar til tiltak og til allmennyttige formål.»

Endringsforslag:

Side 21 i forslag til høringsuttalelse, under 11.5 Til punkt 13.2.5 – Tilleggsjord:

Følgende formuleringer utgår:

«Engerdal Kommune foreslår ny formulering: «Fjellstyret bør så langt det rår ikkje vise ut tilleggsjord i høgproduktiv skog»»

Ny formulering:

«Kommunens dyrkingsreserver befinner seg i dag i all hovedsak i produktiv skog i statsallmenningen. Det vil derfor være et dramatisk inngrep dersom det ikke lenger skal være anledning til å utvise tilleggsjord her. Engerdal Kommune merker seg at utsagnet fra lovutvalget framstår som en løstrevet setning uten begrunnelse, og uten konsekvensutredning. Utvalgsmedlemmer gir i ettertid uttrykk for at formuleringen er tatt ut av lovteksten, men at den henger igjen i omtalen ved en feil (inkurie). Engerdal Kommune finner derfor grunn til å anta at det skyldes et arbeidsuhell at formuleringen ikke er fjernet fra utredningen. Engerdal Kommune mener uansett at det fortsatt skal være anledning til å utvise tilleggsjord i produktiv skog.»

Votering:

Ved votering ble rådmannen forslag med Samlingslistas endringsforslag enstemmig vedtatt.

Innstilling i Formannskapet-06.02.2019 :

2. Engerdal kommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov:

-Høringssvar fra Engerdal kommune på NOU 2018:11 Ny fjellov.

Endringsforslag:

Side 11 i forslag til høringsuttalelse, under 6.6 Til punkt 8.3.4 – Fjellkassa

Følgende formulering utgår:

«Engerdal Kommune støtter flertallet»

Ny formulering:

«Engerdal Kommune mener imidlertid, på samme måte som for formålsbestemmelsen, at det i lovens ordlyd bør fremgå at formålet er å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygdene. I kommentaren til formålsparagrafen fremgår at ny ordlyd er ment å være en videreføring av dagens fjellov § 11. Likevel er ordlyden endret når det gjelder bruken av overskuddet. Engerdal Kommune foreslår derfor at forslag til ny lovbestemmelse eksempelvis endres slik (Engerdal Kommune sitt forslag til endringer med uthevet skrift):

§3-7 Fjellkasse

*Kvart fjellstyre skal ha ei fjellkasse. Inntekter til fjellstyret går inn i fjellkassa. Fjellstyret disponerer midlar i fjellkassa til bruk til eiga drift og tiltak i allmenningen. Derneft kan fjellstyret tildele midlar til bruksrettshavarar, utøvarar av samisk reindrift, og til innanbyggsdbuande for jakt og fiske. Slike midlar skal først tildelast tiltak innanfor allmenningen. **Er overskotet større enn***

det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midlar til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk.

Fjellstyret skal kunngjere at det kan søkast om midlar til tiltak og til allmennyttige formål.»

Endringsforslag:

Side 21 i forslag til høringsuttalelse, under 11.5 Til punkt 13.2.5 – Tilleggsjord:

Følgende formuleringer utgår:

«Engerdal Kommune foreslår ny formulering: «Fjellstyret bør så langt det rår ikkje vise ut tilleggsjord i høgproduktiv skog»»

Ny formulering:

«Kommunens dyrkingsreserver befinner seg i dag i all hovedsak i produktiv skog i statsallmenningen. Det vil derfor være et dramatisk inngrep dersom det ikke lenger skal være anledning til å utvise tilleggsjord her. Engerdal Kommune merker seg at utsagnet fra lovutvalget framstår som en løsrevet setning uten begrunnelse, og uten konsekvensutredning. Utvalgsmedlemmer gir i ettertid uttrykk for at formuleringen er tatt ut av lovteksten, men at den henger igjen i omtalen ved en feil (inkurie). Engerdal Kommune finner derfor grunn til å anta at det skyldes et arbeidsuhell at formuleringen ikke er fjernet fra utredningen. Engerdal Kommune mener uansett at det fortsatt skal være anledning til å utvise tilleggsjord i produktiv skog.»

Behandling i Kommunestyret-13.02.2019

Ved votering ble formannskapetets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret-13.02.2019 :

3. Engerdal kommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov:
-Høringssvar fra Engerdal kommune på NOU 2018:11 Ny fjellov.

Endringsforslag:

Side 11 i forslag til høringsuttalelse, under 6.6 Til punkt 8.3.4 – Fjellkasse

Følgende formulering utgår:

«Engerdal Kommune støtter flertallet»

Ny formulering:

«Engerdal Kommune mener imidlertid, på samme måte som for formålsbestemmelsen, at det i lovens ordlyd bør fremgå at formålet er å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygdene. I kommentaren til formålsparagrafen fremgår at ny ordlyd er ment å være en videreføring av dagens fjellov § 11. Likevel er ordlyden endret når det gjelder bruken av overskuddet. Engerdal Kommune foreslår derfor at forslag til ny lovbestemmelse eksempelvis endres slik (Engerdal Kommune sitt forslag til endringer med uthevet skrift):

§3-7 Fjellkasse

*Kvart fjellstyre skal ha ei fjellkasse. Inntekter til fjellstyret går inn i fjellkassa. Fjellstyret disponerer midlar i fjellkassa til bruk til eiga drift og tiltak i allmenningen. Derest kan fjellstyret tildele midlar til bruksrettshavarar, utøvarar av samisk reindrift, og til innanbyggsdbuande for jakt og fiske. Slike midlar skal først tildelast tiltak innanfor allmenningen. **Er overskotet større enn det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midlar til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk.***

Fjellstyret skal kunngjere at det kan søkast om midlar til tiltak og til allmennyttige formål.»

Endringsforslag:

Side 21 i forslag til høringsuttalelse, under 11.5 Til punkt 13.2.5 – Tilleggsjord:

Følgende formuleringer utgår:

«Engerdal Kommune foreslår ny formulering: «Fjellstyret bør så langt det rår ikkje vise ut tilleggsjord i høgproduktiv skog»»

Ny formulering:

«Kommunens dyrkingsreserver befinner seg i dag i all hovedsak i produktiv skog i statsallmenningen. Det vil derfor være et dramatisk inngrep dersom det ikke lenger skal være anledning til å utvise tilleggsjord her. Engerdal Kommune merker seg at utsagnet fra lovutvalget framstår som en løsrevet setning uten begrunnelse, og uten konsekvensutredning. Utvalgsmedlemmer gir i ettertid uttrykk for at formuleringen er tatt ut av lovteksten, men at den henger igjen i omtalen ved en feil (inkurie). Engerdal Kommune finner derfor grunn til å anta at det skyldes et arbeidsuhell at formuleringen ikke er fjernet fra utredningen. Engerdal Kommune mener uansett at det fortsatt skal være anledning til å utvise tilleggsjord i produktiv skog.»

Bakgrunn:

Landbruks- og Matdepartementet har sendt NOU (Norges Offentlige Utredninger) 2018:11 om ny fjellov ut på høring. Høringsfristen er 28. februar 2019. Høringsbrevet og hele NOU 2018:11 kan leses her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-11/id2605120/>

Det ble oppnevnt et Statsallmenningslovutvalg med 12 medlemmer i mars 2016 som la fram nytt forslag til fjellov, som skal erstatte de to lovene som i dag regulerer bruken av statsallmenningene; Fjellogen av 6. juni 1975 og Statsallmenningsloven av 19. juni 1992.

I henhold til mandatet behandlet utvalget bare statsallmenningene i Sør- og Midt-Norge, altså til og med Trøndelag. Tilsammen dekker disse allmenningene et area på om lag 26 000 kvadratkilometer, ca. 7 % prosent av arealet i Fastlands-Norge.

Mandatet for utvalget, overordnede mål og rammer for utredningen:

1. Komme med forslag til forenkling i lovverket og administrasjon av statsallmenningene.
2. Ta sikte på å utarbeide en samlet lov for statsallmenningene.
3. Ta utgangspunkt i de grunnleggende rettslige forholdene som gjør seg gjeldende i statsallmenningene, der staten er grunneier, og der retten til jordbrukstilknyttet allmenningsbruk ligger til bygdene som fra gammel tid har slik rett.

Lovforslaget skal samtidig ivareta grunnlaget for samisk kultur, samiske rettigheter og interesser, herunder reindriften, i statsallmenningene. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter, herunder urfolks rett til deltakelse i forvaltningen av naturressurser, skal ligge til grunn for utvalgets arbeid.

4. De sentrale rettigheter og prinsipper i allmenningsretten skal videreføres, herunder prinsippene for tilkjennelse og bortfall av bruksretter, og prinsippet om at rettene skal kunne utøves på en måte som er i samsvar med rasjonell bruk og som er naturlig etter «tida og tilhøva» jf. fjelloven § 2 første ledd og statsallmenningslovens § 2-2 første ledd.
5. Utvalget skal legge vekt på betydningen av det lokale selvstyret og at lokal kompetanse i fjellbygdene er avgjørende for god lokal forvaltning. Handlingsrommet til det lokale selvstyret bør derfor videreføres, og helst styrkes. Lovutvalget skal også vurdere om det er formålstjenlig å bringe kommunene sterkere inn i forvaltningen av statsallmenningene, samt hvordan lovverket kan bidra til å fremme verdiskaping og effektiv, bærekraftig ressursutnyttelse.

Utredningen peker på at mye har endret seg i det norske samfunnet på de 40 år som har gått siden gjeldende Fjellov av 1975 ble vedtatt. Innenfor landbruket har utviklingen vært i retning av stadig færre gårdsbruk som drives som selvstendige bruk, andelen jord som drives med bortleie har økt og antall bruk med husdyrproduksjon har gått ned. Dette har igjen ført til en nedgang i tradisjonell seterdrift og mindre beitebruk i utmark.

Allmenningslovgivningen ble revidert på 1990 tallet og ga to nye lover: bygdeallmenningsloven og statsallmenningsloven. Statsallmenningene er med både Fjellogen og Statsallmenningsloven underlagt to lover med ulik regulering av rettigheter og bruk. Og med de to lovene etablerer også to ulike forvaltningssystemer. Dette kan gjøre regelverket uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig.

Følgende temaer i utredningen om ny fjellov er av særlig betydning for kommunene:

- Forenkling (sammenslåing styrer (fjellstyrer/allmenningsstyrer og lover))
- Styrking av den lokale forvaltningen / kommunenes myndighet i utmarka
- Kommunenes rolle ved oppnevning av fjellstyrene, sammensetning
- Geografisk virkeområde
- Avhending/feste
- Selvfinansiert/statlig finansiering
- Skog/virkesrett
- Oppsyn

Vurdering:

NOU 2018:11 Ny fjellov er et omfattende høringsdokument på vel 300 sider. Rådmannens forslag på høringssvar tar i all hovedsak utgangspunkt i Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) sitt utkast til høringsuttalelse om ny fjellov, men også andre:

- Utkast til høringssvar fra Utmarkskommunenes sammenslutning (USS) – USS sendte et utkast til høringssvar ut til alle medlemskommunene. Utkastet er utarbeidet av sekretariatet, basert på de innspill USS har mottatt fra medlemskommunene så langt.
- NOU 2018:11 Ny fjellov.
- Folldal kommunes høringssvar.
- Innspill på konferanse om ny fjellov i regi av Oppland fylkeskommune og KS Hedmark og Oppland. Det ble avholdt en dagkonferanse med formål å belyse forslaget til ny fjellov og hva som ligger i lovforslaget.

Forslag til høringssvar ligger i et eget dokument vedlagt i saken med tittelen «*Høringssvar fra Engerdal kommune på NOU 2018:11 Ny fjellov*».

Konklusjon:

Som forslag til innstilling